

Veto

Kiesfraude bij de
Kristendemokratische studenten
CDS-Leuven misbruikt
Erasmusstudenten

Vorig jaar in februari kwam het Liberaal Vlaams Studentenverbond in opspraak toen bekend werd dat zij serieus geknoeid hadden met de subsidie-aanvraag. Wat CDS-Leuven twee weken geleden heeft gedaan moet niet onderdoen voor de fraudepraktijken van het LVSV en grenst aan het ongelooflijke. Verkiezingsfraude, misbruik van vrouwen en oplichterij zijn de ingrediënten van dit bijzonder vies zaakje.

"We used to think this kind of things only happened in Cuba or Russia. Now we know this is not always true", zo besluit een Erasmusstudent een brief die hij naar Veto stuurde omdat hij zich totaal misbruikt voelde door het CDS. CDS staat voor Christendemokratische Studenten, is een van de erkende Vrije Verenigingen aan de KU Leuven en is, zoals de naam al laat vermoeden, nauw gelieerd met de CVP, meer bepaald met de jongerenafdeling van de CVP.

Terecht doet de Erasmusstudent zijn beklag over wat er gebeurt is. Als men de feiten even op een rijtje zet, kan men niets anders conkluderen dan dat CDS-Leuven zich aan oneerlijke praktijken heeft overgegeven in de verkiezingslag om het nationaal voorzitterschap van het CDS die doorging op 6 maart.

Ommetje

Wat is er juist gebeurd? Op 6 maart organiseerde CDS-nationaal een 'Nationaal Kongres van de Christendemokratische studenten', met als een van de agendapunten de verkiezing van een nieuw voorzitter van CDS-Nationaal. Twee kandidaten namen het tegen elkaar op: Jean-Pierre Cabri voor de afdeling uit Antwerpen en Hendrik Dierkens, sekretaris van CDS-Leuven, voor Leuven. En daar is het nu juist mis gegaan. Het blijkt nu dat CDS-Leuven een heel plan had opgezet om de verkiezing van Hendrik Dierkens met alle manieren te bewerkstelligen.

"Op 6 maart zijn een aantal Erasmusstudenten, voornamelijk uit Leuven, naar Antwerpen gegaan om de stad te gaan bezoeken.", zo getuigt de Erasmusstudent. "De trip was georganiseerd door het CDS, een vereniging waar we op dat moment nog nooit van gehoord hadden — nu weten we maar al te goed welke vereniging het is. Een paar dagen daarvoor hadden we een brief in de bus gekregen waar ons gevraagd werd 150 frank te betalen die we na de reis terug zouden krijgen. Toen we vertrokken waren kregen we tot onze grote verbazing een groen kaartje met onze naam op, "150," en "Christendemokratische Studenten". Er werd ons uitgelegd dat we in Antwerpen even een ommetje zouden maken rond de middag en dat we moesten stemmen op een zekere Hendrik (we hadden van hem nog nooit gehoord)", aldus nog de Erasmusstudent.

Voor wie het nog niet zou door hebben, het gaat hier om een duidelijk geval van verkiezingsfraude. Hendrik is natuurlijk Hendrik Dierkens, het groen kaartje is een lidkaart van het CDS en "het ommetje" waarvan sprake in de brief is natuurlijk het kongres waar gestemd moest worden. Naar we vernomen hebben zijn de verkiezingen uiteindelijk niet doorgegaan. Het bureau van het CDS had namelijk lomt geroken toen bleek dat er op de kieslijst van CDS-Leuven 200 buitenlandse studenten stonden.

In een reactie aan Veto probeert Dierkens met alle mogelijke middelen dit merkwaardig zaakje te verklaren. "De verkiezingen zijn uiteindelijk niet doorgegaan omdat men van plan is binnen het CDS-buro tot een consensus te komen over de twee kandidaten. Er zijn ook geen buitenlandse studenten binnengekomen, die gingen alleen Antwerpen bezoeken en kwamen niet om te stemmen. En omdat de bus niet vol zat hebben we van de gelegenheid gebruik gemaakt om de rest van de plaatsen op te vullen met CDS'ers die gewoon naar het kongres wilden gaan. Er is dan een misverstand gebeurd. Toen we een halte maakten om de mensen die kwamen om te stemmen effectief te laten stemmen, moesten de Erasmusstudenten dat verkeerd verstaan hebben."

Op de vraag wat het groene kaartje dan te betekenen had antwoordde Dierkens dat het om een oude lidkaart ging "dat als bewijs moest dienen dat de studenten betaald hadden" even later waren het dan weer kaartjes "die in de toekomst misschien nog wel gebruikt gingen worden als lidkaart, maar absoluut niet fungeerden als toegangspasje om te kunnen stemmen". Voor iemand die zelf tweehonderd buitenlandse studenten buiten hun weten om op de ledenlijst heeft geplaatst klinkt dergelijke uitspraak wel zeer hypokriet.

Jean-Pierre Cabri, tegenkandidaat van Dierkens geeft in een tweede gesprek — in een eerste gesprek sprak hij ook nogal vaagweg over "bepaalde zaken die misgelopen zijn" en "afspraken waar misverstanden over bestonden" — een verklaring voor het uitsluit van de verkiezingen die al heel wat plausibeler klinkt: het bureau van

volvoeg op pag. 2

Wie schreewt er het hardst? Zie pagina 3

(foto Karel De Weerd)

Veto agendapunt op OAV

Goedgekeurd door de redaktieraad

Twee weken geleden belichte Veto een plan dat als expliciet doel heeft Veto grondig te hervormen. Veel was toen nog niet bekend over de 'ambitieuzelingen'. De daaropvolgende redaktievergadering kregen we echter eindelijk bezoek van initiatiefnemer — en tevens preseskandidaat binnen het VRG — Robbie Tas en enkele medestanders. De dagen voordien hadden wij trouwens ook al verschillende bezoeken gekregen. De mist trekt langzaam op, of toch niet helemaal?

Het minste wat kan gezegd worden is dat Veto de laatste veertien dagen plots heel wat meer te horen kreeg over de plannen om Veto te hervormen. Twee dagen na het verschijnen van het artikel en het redactioneel over de putschers kwam Jan Grevendonk, die in het artikel als een van de medestanders van Robbie Tas werd genoemd, een bubbeltje slaan. Grevendonk besefte blijkbaar dat een 'redaktieraad' (zie verder), het meest ingrijpende voorstel van de putschers, praktisch niet werkbare is. Hij had wel kritiek maar die beoogde volgens hem nergens een fundamentele wijziging van de Veto-werking. De 'anonieme brief' was, althans wat hem betreft, niet meer dan "een steen in het water, om wat discussie uit te lokken".

Of dat de enige bedoeling is van de groep die Robbie Tas rond zich verzamelde, valt te betwijfelen. Waarvoor anders het semi-geheime sfeertje rond het initiatief? Toen het onderwerp op de Algemene Vergadering (AV) van Kringraad van 5 maart werd aange-snedend, heette het bijvoorbeeld "toen uitdrukkelijk gevraagd werd namen te noemen — dat "een aantal mensen" samenkwamen. Als er op het moment waarop het voor iedereen duidelijk is dat er informele contacten zijn over Veto nog geen duidelijkheid kan zijn over de betrokkenen, kan je moeilijk van openheid spreken. Toch menen Robbie Tas en Roland Devlieger in hun Vrije Tribune van vorige week "dat er geen enkele reden tot paniek is: integendeel, Veto zou zich moeten verheugen over deze nieuwe golf van entoesiasme."

Die golf was enkele dagen eerder ook al over de redaktielokalen gerold. De zondag voordien wilde Robbie Tas namelijk het artikel over de kwestie lezen, dat echter op dat moment nog niet af was. 's Avonds werden dan een aantal mensen van het VRG gestuurd die meenden dat de beste manier om

hun eis kracht bij te zetten een laag-bij-de-gronds partijtje schelden was. Toen de heren uiteindelijk hun zin kregen, vonden ze er — aan de brandvlek op de vloer te zien — niets beters op dan het artikel in brand te steken.

In de reeds genoemde Vrije Tribune stelden Tas en Devlieger ook dat zij zo snel mogelijk naar een van de Lokoraden gestapt zijn. Het is inderdaad zo dat het initiatief reeds op de AV's van Kringraad van 19 februari en 5 maart ter sprake kwam. Dat gebeurde echter enkel naar aanleiding van een vraag van de vrijgestelde over het vergaderen buiten de Loko-structuren om. Met andere woorden, de heren maakten hun initiatief pas bekend toen het bekend was "een steen in het water, om wat discussie uit te lokken".

Kringraadje

Zoals ook in de Vrije Tribune te lezen staat, weten Robbie Tas en medestanders ondertussen ook dat de Veto-discussie niet binnen een van de raden maar op een Open Algemene Vergadering (OAV) dient gevoerd te worden. Op zo'n OAV worden materies behandeld die de bevoegdheid van de afzonderlijke raden overstijgen. Er bestaat aangaande die OAV's echter een soort gentleman's agreement dat de uitnodigingen veertien dagen op voorhand worden rondgestuurd en concrete punten noemen die op de vergadering besproken zullen worden. Op die manier hebben de kringen de tijd hun standpunt te bepalen en dat door te spelen aan hun vertegenwoordigers.

Deze week dinsdag om 19.00 u is er een OAV waarop, naast de beslissingen over de verdeelsleutel van de werkingen van Loko, Veto dus agendapunt is. De uitnodigingen zijn naar verluiddit echter pas afgelopen vrijdag op de AV van Kringraad rondgedeeled. In bijlage bevonden zich de 'anonieme brief' en ons redactioneel van enkele weken geleden. Aangezien het de eer-

ste keer is dat er — binnen Loko — inhoudelijk over de kwestie gediscussieerd zal worden, is men dus behoorlijk laat met het aanschrijven van de kringen — Veto was tot op zondagavond bovendien nog steeds niet uitgenodigd. Hierdoor, en door de vaagheid van de grieven, blokkeert men een eerlijke discussie.

In de Loko-statuten staat in verband met Veto bovendien dat indien "in de loop van het academiejaar problemen opduiken er in eerste instantie contact wordt opgenomen met de redactie." Slechts in laatste instantie kan een OAV samengeroepen worden. Eén en ander is dus niet echt in de gebruikelijke volgorde verlopen.

Binnen de groep rond Robbie Tas lijken er trouwens meningsverschillen te bestaan. Aan de ene kant zijn er blijkbaar een aantal mensen — zoals voornoemde Jan Grevendonk — die de Veto-werking bekritiseren, maar geen grondige veranderingen beogen. Anderzijds is er de groep, waar Robbie Tas zeker toe behoort, die zoals gezegd een redaktieraad in het leven willen roepen. Meer concreet is het de bedoeling dat kringafgevaardigden, na de redaktievergadering en de lay-out (op zondagavond dus), artikels nog zouden nalezen. Buiten het enorme praktische probleem dat men onmogelijk een eindredakteur zijn werk van twee dagen weer helemaal over kan laten doen omdat bijvoorbeeld een kring niet opgezet is met bepaalde passages — men ziet er blijkbaar geen graten in om Veto dan maar op dinsdag te laten verschijnen —, bestaan er bovendien twee andere gevaren.

Het eerste is dat het kritische aspect waar Veto konsekwent achter staat, ofwel gaag verdwijnen, ofwel gaag afhangen van het aantal kringen dat ertegen reageert. De slotzin van de Vrije Tribune van vorige week klinkt dan nogal vreemd in de oren: "Uiteindelijk streven wij hetzelfde doel na als de Veto-redactie: de studenten een kwalitatief hoogstaand blad aanbieden." Het is toch niet de journalistieke onafhankelijkheid die een eerste vereiste is voor het garanderen van kwaliteit, ten minste toch als kwalitatief dezelfde lading dekt als kritisch. Met een dergelijk voorstel lijkt men een behoorlijke Veto-werking te willen nekken.

Een tweede gevaar dat hiermee samenhangt is dat hiermee sa-

volvoeg op pag. 2

BINNENIN

Als we het over ellende hebben. Zo kennen we er nog wel een paar. Wat dacht u van minnetten met schaamhaarshurf. Iedereen een snor. Geen frieten meer op zondagavond. Mensen die niet kloppen als ze binnenkomen. Verkiezingen in Frankrijk. Op kot zitten bij de Holiday Inn. 'Engineering' als achternaam hebben. Niet kunnen kiezen tussen lang haar en wegschieren. Onze keuze: Malcolm X 4
't is toch erg gesteld met de wereld. Zeveren doet iedereen. Kankeken op vreemdelingen doet iedereen. Zijn achtertuin naar de kloten helpen doet iedereen. Ook wij schuiven een troef naar voor. Chomsky op pagina 6

Numerus Clausus door de Brusselse straten "Van Den Bossch, valse sos"

(foto Bart Crispyn)

Stembandentest te B.

Zo'n vijfhonderd Vlaamse en Waalse studenten hebben dinsdag in Brussel betoogd tegen de plannen van Moureaux en Van Den Bossche om een Numerus Clausus (NC) in te voeren in de opleiding geneeskunde. De betoging was een initiatief van de Vereniging van Vlaamse Studenten (VVS) en de Fédération des Etudiants Francophones (FEF). Ook Van Den Bossche liet dinsdag van zich horen. Hij verklaarde dat hij bereid was NC, onder bepaalde voorwaarden, in te voeren om zo de gestage groei van de uitgaven in de gezondheidssector te drukken.

Dinsdagmiddag om 15 uur verzamelden zich zo'n vijfhonderd studenten aan het World Trade Center in Brussel. Er waren vertegenwoordigers van vrijwel alle Vlaamse en Franstalige universiteiten. De organisatoren hadden

echter op meer volk gerekend. Zo vertrokken uit Leuven maar twee van de voorziene zeven bussen. Dat er zo weinig studenten kwamen opdagen is misschien te wijten aan de onverschilligheid tegenover onderwijskwesties

die kenmerkend is voor de huidige studentenpopulatie (zie redaktioneel).

De aanwezige studenten lieten wel van zich horen. Het ganse parkoers skandeerden ze sloagans als 'Van Den Bossche hypokriet, Numerus Clausus pikken we niet' en 'Artsensyndikaten, anti-demokraten' en voerden ze spandoeken met 'NC= Coitus Interditus' met zich mee. De betoging trok dwars door Brussel onder massale belangstelling van de pers. Ook de politie had de grote middelen ingezet. Naast 270 ordehandhavers had ze waterkanonnen opgesteld in de Koningsstraat en aan de gebouwen van de PS. Toen de manifestanten daar aankwamen, vreesde de politie voor incidenten. Maar door het gepast optreden van enkele organisatoren die met de politie gingen praten, trokken de ordehandhavers zich terug. De goede organisatie en het correcte optreden van de eigen ordedienst zorgde ervoor dat er ook voor de rest zich geen incidenten voordeden. Aan het Zuid werd de betoging vreedzaam ontbonden.

Selektiviteit

Het grootste bezwaar van de studenten tegen NC is van principiële aard. Door de invoering van toegangsbeperkende maatregelen wordt het recht op onderwijs en de democratisering van het onderwijs op de helling gezet. De studenten vinden dat iedereen de mogelijkheid moet hebben om zijn ei-

gen toekomst en studiekeuze te bepalen. En geen enkele maatregel mag dit verworven recht beknotten.

De drie voornaamste argumenten die de overheid inroept om NC door te voeren, beschouwt de Nationale Studentenkoepel als nepargumenten. De argumentatie van de overheid kadert volgens hen in een 'politieke deal' tussen Van Den Bossche, Moureaux en de artsensyndikaten. Van deze politieke deal wensen de studenten onder geen beding deel uit te maken.

Nivo

Moureaux is van mening dat door een beperking van het aantal artsen ook de uitgaven in de gezondheidssector zullen dalen. Volgens de studenten blijkt uit studies dat de jaarlijkse stijging van de kosten in de gezondheidszorg niet veroorzaakt wordt door het aantal artsen. Een tweede argument, nl. dat een stijging van het aantal artsen de kwaliteit van de zorg versterkt in het gedrang zou brengen vinden de studenten dubieus. Deze stelling van de minister is nog nergens wetenschappelijk bewezen. De overheid gebruikt dus eigenlijk middelen die wetenschappelijk niet onderbouwd zijn om een beleid te voeren. En dan is er nog de kwestie van de buitenlandse (Nederlandse en Duitse) studenten. Hier ziet de Nationale Studentenkoepel geen probleem omdat de meeste studenten na hun studies terugkeren naar hun land en daar ingeschakeld worden in de gezondheidssector. Wel pleiten de studenten voor een gezamenlijke regeling op Europees nivo.

De studenten verzetten zich ook tegen het standpunt van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VILIR). De VILIR had eerder laten weten tegen NC te zijn maar laat wel een achterpoortje open om een vergelijkend nationaal examen na de eerste kandidatuur door te voeren. De studenten vrezen dat door deze maatregel de eerste kandidatuur een onleefbaar jaar zal worden door de bitse concurrentiestrijd die uit zo een maatregel voortvloeit. Een dergelijk examen na de eerste kandidatuur is dan ook anti-demokratisch. De lagere klassen zullen de dupe zijn van zo'n systeem. Zij zullen namelijk de eersten zijn die afhaken uit vrees voor een verhoogde selectiviteit.

Voorts betreuren de studenten het dat het NC-dossier steeds weer geopend wordt in het kader van tariefonderhandelingen met de artsensyndikaten. De studenten vertikken het om te dienen als pasmunt in een politieke discussie. Een positief feit daarbij is wel dat de studenten zich gegroepeerd hebben in één nationale studentenkoepel.

Bart Crispyn

REDAKTIONEEEL

Apatie of antipatie?

Men kan het moeilijk anders formuleren: het is droevig gesteld met het engagement bij de studenten. Dat mag in ieder geval blijken uit de bijzonder lage opkomst op de betoging tegen Numerus Clausus van vorige week woensdag: 400 man op een studentenpopulatie van alle Belgische studenten en 100 Leuvense studenten op een populatie van 25.000 is bitter weinig.

Dat de opkomst vanuit Leuven zo laag was, mag in eerste instantie verwonderden. De twee Loko-gedelingen die zich met Numerus Clausus bezighouden, Kringraad en Sociale Raad, hadden immers een zeer aanzienlijke mobiliseringscampagne gevoerd. Men moet wel blind geweest zijn als men naast de oranje affiches die in heel Leuven rondhingen, gekeken heeft. Ook in Veto werden heel wat artikels aan de problematiek gewijd. Aan een gebrek aan informatie kan de lage opkomst dus niet liggen.

Drie mogelijkheden blijven open. De eerste zal wel algemeen als de juiste worden aanvaard: de Leuvense student is niet meer op straat te krijgen voor iets dat zijn of haar eigen studierichting niet aanbelangt. In het geval van Numerus Clausus is dat wel perfect mogelijk. De Numerus Clausus-regeling treft inderdaad alleen op directe wijze mensen die Geneeskunde gaan studeren. Indirect komt echter de vrije ingang tot alle studierichtingen natuurlijk in gevaar. Bovendien heeft Medika-Leuven expliciet niet willen meebetrogen — overigens als enige fakulteitskring van geneeskundestudenten van België, Esculapia uit Antwerpen was bijvoorbeeld massaal vertegenwoordigd.

Dat kringen niet echt meer gemotiveerd kunnen worden om te gaan betogen is wel des te merkwaardiger op een moment dat een aantal van hen meer stemrecht eisen omdat ze meer studenten vertegenwoordigen. Men zou dan de paradoxaal situatie krijgen dat kringen op elke Lokovergadering vertegenwoordigd zijn, met andere woorden veel beslissingsrecht willen hebben, maar dat ze het laten afweten zodra het om acties gaat.

Algemene betogingsapatie dus en/of een zeker korporatisme. Deze stelling lijkt op andere vlakken te worden bevestigd. Zo kwamen er enkele weken geleden zeventien à acht-honderd studenten op straat tegen een sluitingsuur om 2.00 uur 's nachts. Op zich een goede zaak, maar het is wel betreuwenswaardig dat Leuven niet minstens evenveel studenten op de been kan krijgen voor een eis van algemeen belang voor de democratisering van het onderwijs.

Een tweede stelling is op zich nog veel erger. Sommige uitspraken, bijvoorbeeld tijdens het uitdelen van pamfletten of op sommige kringvergaderingen, wijzen er nochtans op dat ze voor waar moet worden genomen. Een aantal fakulteitskringen en waarschijnlijk ook steeds meer studenten zijn niet meer overtuigd van de negatieve implicaties van een Numerus Clausus op de democratisering van het onderwijs of, wat nog veel erger is, vinden dat het onderwijs op dit moment niet meer gedemocratiseerd moet worden. Op een moment dat studies van onder andere Lammertijn het tegendeel bewijzen, komt dit voor de studentenbeweging wel bijzonder hard aan.

Er blijft nog een derde mogelijkheid open die de lage opkomst op de betoging van woensdag zou kunnen verklaren. De Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie dreigt door haar verdere institutionalisering aan slagkracht te verliezen. Haar eisen slaan niet meer aan bij de studenten. Ze zou kunnen lijden aan een soort bloedarmoede. Als deze analyse juist is, heeft dit op lange termijn wel heel wat konsekwenties. Het wordt daarom misschien eens hoog tijd om een grondige evaluatie te doen van de werking van de studentenbeweging en op zoek te gaan naar nieuwe perspectieven.

Noeste werker (v/m)

De Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) zoekt ter ondersteuning van de werking van haar studentenblad Veto gedurende het academiejaar 1993-1994 één halftijdse kracht (19,5 uur per week).

Van de halftijdse kracht wordt verwacht dat hij/zij de werking van het blad praktische en inhoudelijke ondersteuning verstrekt om op haar werkings-terrein tot een doordacht beleid te komen. Hij/zij moet dit beleid met kennis van zaken kunnen uitvoeren.

Voor deze vakature komen vanzelfsprekend zowel vrouwen als mannen in aanmerking. De halftijdse kracht zal werken met een bediendencontract van bepaalde duur.

Van de kandidaat wordt in de eerste plaats vereist dat hij/zij op de hoogte is van het maken van het blad, zowel technisch als inhoudelijk.

Zijn/haar taak bestaat vooral uit administratie, het bijhouden van de briefwisseling, het meewerken aan de reclameverwerking, het bijhouden van het archief en het verzorgen van de permanentie. Daarnaast begeleidt hij/zij de redactie, spoort aktualiteiten op en legt contacten tussen medewerkers, redakteurs en leden van de verschillende raden. Als bindschakel tussen alle geledingen van de redactie, zorgt hij/zij ervoor dat er wekelijks een kwalitatief hoogstaand blad onder de Leuvense studenten verspreid wordt.

Het contract loopt af op 31 juli 1994. Kandidaturen moeten binnen zijn voor vrijdag 26 maart om 15.00 u. De kandidaat moet zich op de redactievergadering komen voorstellen.

Schriftelijke sollicitaties, met cv, motivering en vermelding van de speciale kwaliteiten die voor het blad nuttig kunnen zijn, moeten ingezonden of binnengebracht worden op het redaktiesekretariaat van Veto, bij Ria Vandermaesen, 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven. Informeren kan je nog de hele week op het bovenstaande adres of op het nummer 016/22.44.38

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Horizontaal — 1 Persoon met een bepaalde erotische drang 2 Verlichtingsmiddel — Koesterend 3 Voorzetsel — Gezongen toneelspel 4 Vod — Telwoord — Japans spel 5 Vergrootglas — Op alle plaatsen 6 Damesblad — Toon aan 7 Vaste stof — Griekse letter — Groente 8 Smakelijke groep — Heilig man 9 Bijbelse naam — Pers. vnw. 10 Heildronk.
Vertikaal — 1 Vervoermiddel 2 Europese taal — Dwarsmast 3 Nuttige lichaamsdeel — Dierenverblijf 4 Insect — Kroesharige bewoner van Nieuw-Guinea 5 Wortel — Grasstengel 6 Boerderij — Maak een scherp geluid 7 Belgische plaats — Metaal 8 Berg op Kreta — Verbinding — Mansnaam 9 Fries watertje — Doelen 10 Overwinnaar.

Door Filip De Keuleleere m.m.v. Els Van Achter

a.k.t.e.r.n.i.e.r

CAFE · PASTA D'ADARIO

Ravenstraat 21-23, 3000 Leuven. Tel 016 29.01.26

Over de lijdensweg van 'Vinaya'

De Pauw en het boerepaard

Is er nog plaats voor wat anders dan Oscarnominaties en Urbanussen aan de Zevende Hemel van de zevende kunst? Je zou haast geloven van niet als je het verhaal van de distributieproblemen van 'Vinaya' te horen krijgt. Deze film van Josse De Pauw en Peter Van Kraaij is enkel te zien in kleinere zalen, onder meer in het Stuc. Hij verdient nochtans een betere verspreiding.

'Vinaya' werd gedraaid in 1991 en was een jaar later klaar. Pas nu is de film voor het eerst te zien. Distributeur Jekino werd bereid gevonden hem beperkt te verspreiden. De Pauw zegt teurgesteld te zijn over het gebrek aan enthousiasme bij de grotere distributiekanaalen die een productie louter commercieel benaderen.

De Pauw: «Het is zover gekomen dat je film niet in de bioscoop te zien is als Independent, de verspreider van onder meer de Urbanus-films, hem niet wil. De maatschappijen hebben 'Vinaya' afgewezen zonder hem zelfs maar eerst te bekijken. Mijn naam klinkt gelukkig nog een beetje bekend, maar voor beginnende regisseurs is het onbegonnen werk om een film in de zalen te krijgen. De enige uitweg voor jonge filmmakers is dan te shockeren, zoals 'C'est arrivé près de chez vous' dat doet.»

Slachter

Vinaya is een jongen van negen die zijn leven geschraagd ziet op twee peilers, zijn afgeleefd boerepaard Victor en zijn 'mémé', een mengeling van een grootmoeder en een vriendin, die hem opvoedt. De twee leven geïsoleerd van de buitenwereld. Die eenzaamheid wordt door Vinaya nog eens extra gekultiveerd door bijvoorbeeld heel hoog in hun huis zijn eigen droomwereld op te bouwen. Hij houdt zich daar bezig met ogenschijnlijk futiele zaken als het bestuderen van taken. Voor Vinaya zijn deze onderzoekingen, net als het praten met Victor

en het doelloos door het bos rennen echter de redenen van zijn bestaan. Zijn wereld stort dan ook in wanneer zijn paard wordt meegenomen door een slachter en zijn 'mémé' plots sterft.

Mytisch

Hij ontmoet een dubieuze verhalenverteller die in net pak door de bergen zwerft en hem meeneemt. Vinaya komt in contact met de wereld van de volwassenen, die hij alleen maar kan zien als een gemeenschap van leugenaars. Hij zet zich tegen hen af, want ze betekenen een bedreiging voor zijn fantasiewereld. Hun verhalen, en zeker die van de zwerfer, vindt hij puur bedrog. Toch lijkt hij uiteindelijk zelf niet te ontsnappen aan een zekere verteldrang. Zijn zwerftocht is een initiatie in de wereld van de volwassenen waardoor Vinaya zichzelf verplicht ziet zijn benadering van de werkelijkheid te herzien. Toch zet hij zijn tocht verder naar de mytische wereld achter de bergen.

De Pauw: «De figuur van Vinaya is gebaseerd op een Indiase jongen die geadopteerd is door vrienden van me. Die jongen liep de hele dag op zijn eentje door de bossen. Dat fascineerde me, zo een kleine individualist. Aanvankelijk was het een kortverhaal. Het project is steeds blijven evolueren, ook tijdens het draaien. Dat had vaak louter praktische redenen. Zo praatte Vinaya oorspronkelijk met de dieren. Maar dat zou te duur worden. We improviseerden dus ter plaatse. Daaraan kun je zien dat ik gewoon ben voor het theater te werken.»

De film is gedraaid in Mexiko maar het verhaal is daar zeker niet gesitueerd. De film schept een niet te lokaliseren universum.

De Pauw: «Wat nog meer vervreemdend werkt, is dat de landschappen niet eens specifiek Mexikaans overkomen. We vonden in Mexiko een ongevoelzame variëteit en tevens de door ons gezochte vermenging van vertrouwdheid en mytische dimensies. We hebben alles in het werk gesteld om Mexiko niet herkenbaar te maken. Het land van Vinaya was een land van onze dromen en dat moest zo blijven.»

Ons slecht woord over de acteursprestaties. Integendeel, zowel De Pauw als Din Meysmans, die Vinaya speelt,

zetten schitterende rollen neer. Wat wel weer opvalt is dat De Pauw sterk zichzelf speelt.

De Pauw: «Ik schrijf mijn scenario's inderdaad sterk naar mij toe, ook voor mijn theaterwerk trouwens. Misschien kan ik inderdaad alleen mezelf spelen.»

De klankband werd verzorgd door Peter Vermeersch van Maximalist. Hij componeerde geen nieuwe muziek, maar gebruikte tijdens de opnamen onder meer natuurgeluiden en manipuleerde die.

Onverwacht

De Pauw: «Hij draaide bijvoorbeeld een tape met het geluid van fluitende vogels om. En de zangers die je hoort, werden tijdens het filmen uit het dorpskafje geplukt. Ze zongen voor ons in het veld voor een microfoon, want een geluidsstudio hadden we

niet. Die onverwachte wendingen maken precies de rijkdom uit van de film.»

'Vinaya' is absoluut niet te vergelijken met de traditionele Vlaamse films. Het is een film waar je moeite voor moet doen om hem helemaal te doorgronden, wat inderdaad geen evidentie is in het huidige filmklimaat. Het verhaal is veel rijker en gelaagder dan we bij de gemiddelde film voorgeschoeld krijgen. Toch is het absoluut geen zware brok. 'Vinaya' herstelt je hoop in de Vlaamse film, zoals 'Daens' dat ook deed, maar wel op een totaal andere manier. Toegankelijkheid zonder in te boeten aan creativiteit, dat verdient meer dan één vertoning in het Stuc.

Raf Uten
Jeroen Overstijns

'Vinaya', van 25 maart tot en met 1 april, Stuc, voor precieze tijdstippen Stucboekje lezen

Daens' jonge jaren

Om achteraan in het telefoonboek te staan

Malcolm Little heet X

Een van de witte vlekken in onze geschiedenisboekjes is het wederen van zwart Afrika en de zwarten in de diaspora. Natuurlijk leerden we van nonkel pater over de kindjes in de Kongo, en de meesten lezen ook wel 'De Negerhut van Oom Tom', maar Malcolm X, dat is anders ook.

X maakte zijn opwachting al in 'Do the right thing', naast 'Jungle Fever' waarschijnlijk een van Spike Lees bekendste films. Wel kwam hij in die prent zelf nog hoofdzakelijk slechts tussen de lijnen kijken; en pas expliciet in de eindgeniek. Vermits er echter al lang plannen in die richting bestonden komt het dus niet echt als een verrassing: de nieuwste Spike Lee joint heet 'X' en gaat over het leven en het ideeëngoed van de zwart-nationaalistische leider Malcolm X. 'X' komt begin april eindelijk naar de Belgische bioscopen.

Politiek

Ter gelegenheid van het verschijnen van deze prent bracht uitgeverij Epo een boek op de markt waarin naast een aantal uittreksels uit allerlei lezingen van X vooraf plaats gemaakt wordt voor 'Afro-American history'. Dit is de titel van een toespraak die de man hield vlak voor zijn dood en die later een van zijn beroemdste zou worden. Het boek, 'Malcolm X spreekt', is de vertaling van het in 1967 (door zijn weduwe Betty Shabazz) voor het eerst uitgegeven 'Malcolm X on Afro-American history'. Veto verdiepte zich even in de raciale problematiek.

Malcolm Little werd in 1925 geboren in Nebraska. Vanaf het begin van de jaren zestig werd hij een van de leiders van de zwarte bevrijdingsbeweging in de Verenigde Staten. Aanvankelijk was dat als woordvoerder van de Nation of Islam, een zwart-islamitische organisatie waar ook bijvoorbeeld bokszwaargewicht en wereld-

kampioen Mohammed Ali toe behoorde. Omwille van zijn zeer militante houding verliet hij in '64 de Black Muslims, om zelf twee nieuwe organisaties op poten te zetten: de Muslim Mosque Inc. en de niet-religieuze Organization of Afro-American Unity (OAAU).

Het was in het raam van een aantal meetings in Harlem dat Malcolm X in januari '65 'On Afro-American history' uitsprak. Op deze vergaderingen wilde men de basis leggen voor het politieke programma van de OAAU. Nog voor de hele reeks lezingen was afgewerkt, werd X op 21 februari 1964 op het spreekgestoelte vermoord.

De moord op X stond zeker niet los van het ideeëngoed dat deze leider van de Black Power-beweging propageerde. Hij verschilde immers heel sterk in zijn opvattingen met die andere zwarte voorman, Martin Luther King. Dr. King was wel niet enkel een tijdgenoot van X, maar ook een lotgenoot: ook hij werd door gewerkschapsgevel. Waar King echter de zogenaamde Burgerrechtenbeweging aanvoerde en daarbij de geweldloosheid hoog in het vaandel voerde, ging X ervan uit dat zelfverdediging gewild kan rechtvaardigen.

Zelfhaat

Overeenkomstig een lange traditie van zwarte leiders drukte X steevast op het belang van de Afrikaanse geschiedenis. Hij ging ervan uit dat voor een juiste analyse van de situatie van de zwarten in de Verenigde Staten en elders op de wereld, een goed begrip van die geschiedenis onmisbaar is. In zijn

lezingen ging hij daarom vaak in op de oude beschavingen van het Afrikaanse continent, en vooral op het feit dat de Westerse visie daarop verdraaid werd doorheen een eeuwenlange traditie van pseudo-wetenschappelijke interpretaties. Of zoals hij het zelf zegt: "Dat was wellicht de grootste misdaad van de blanken: ons ervan te overtuigen dat we uit de jungle kwamen; de jungle waar de mensen niet eens een taal hadden." X zelf vervalt soms ook in een enigszins gemythologiseerd portret van het prekoloniale Afrika en zijn bewoners, maar ongetwijfeld betekende zijn gedachten een breuk met wat hij noemde de 'zelfhaat' die tevoren heerste onder de Amerikaanse zwarten. Door zijn vlijmscherpe analyse van de Amerikaanse samenleving en de situatie van de zwarten daarin, werd hij op korte tijd staatsvijand nummer één.

Stempel

Ook de geschiedenis van de slavernij komt herhaaldelijk naar boven bij Malcolm X. Bekend is zijn vergelijking van de 'huisneger' en de 'veldneger'. De eerste was een huisknecht van de meester en woonde vaak in een klein kamertje in diens huis. Hij kreeg dezelfde maaltijden als zijn meester, behoorlijke kleding en een beetje educatie, hij hield "meer van zijn meester dan zijn meester van hem". De veldneger daarentegen had niets te verliezen: geen familie, geen voedsel, geen menswaardig leven. Als het huis van de meester vuur vatte, "baden zij om een sterke wind".

Malcolm X vergeleek de Civil Rights Movement van King graag met de 'huisnegers'. Hij verweet hen zich in de 'dwangbuis' van de blanken te nestelen en in de traditie van Oom Tom te dikwijls compromissen te sluiten. Op die manier kon volgens X de 'burgerrechtenneger' niet méér bereiken dan

wat de blanke progressieven zouden toelaten. Maar, zo stelt hij, "de blanke zal onze problemen niet oplossen".

Zelf noemde hij zich een 'veldneger': X zag het als zijn taak "een slapend volk wakker te schudden". Voortdurend schopte hij zijn zwarte lotgenoten een geweten. In tegenstelling tot Dr. King geloofde hij in het "verzekeren van het recht op zelfverdediging met alle noodzakelijke middelen". Daarbij liet hij zich ondanks zijn kritische kijk op de samenleving af en toe verleiden tot ongegronde veralgemeningen en eenzijdige aantijgingen zodat enige vorm van omgekeerd racisme soms niet ver weg was.

Toch verzette Malcolm X zich ertegen bestempeld te worden als racist: "Ik heb het niet over alle blanken (...) ik kan ook niet zeggen dat ze allemaal verantwoordelijk zijn, maar de meesten onder hen zijn dat wel en dan nog vooral degenen die de macht in handen hebben."

Scratch

Opvallend en enigszins verrassend voor de lezer is X'optimisme over de toekomst van de zwarten. Uit zijn toespraken blijkt dat hij ervan uitging dat de blanke overheersing in zijn tijd met rasse schreden naar haar einde liep. Hoewel Brixton, Brooklyn en de Bronx ook nu weer een zee van Malcolm X-petten en shirts vormen, ligt de situatie ondertussen toch anders. Waar Black Power in de jaren zestig een opleving van hoop en aktiebereidheid vertegenwoordigde, lijkt het nu haast uitsluitend een kreet van woede, een uitbarsting van anger.

Misschien tekenend daarvoor is de verschuiving in het woordgebruik. Mohammed Ali, en met hem Malcolm X, fulmineerden ooit tegen de term 'neger'. "Waar kan je je mee identificeren als je neger noemen? Het betekent niets en als je jezelf zo omschrijft betek je niets." Nog geen vijftien jaar later was er een rap-groep die zich Niggas With Attitude noemde en ook onder zwarte jongeren is de term populair. Door zich precies met het oorspronkelijk racistisch bedoelde 'niggas' te omschrijven pakken zij de blanken op hun eigen terrein. De ge-

beurtenissen in Los Angeles na de Rodney King-affaire, tonen aan dat het ook op een iets minder semantisch niveau kan. En volgens sommigen by any means necessary.

Stef Jansen

'Malcolm X spreekt: over de Afro-Amerikaanse geschiedenis' is verschenen bij Epo. Het boekje telt 99 pagina's en kost 375 frank. Op woensdag 23 maart gaat er daarnaast, naar aanleiding van de kringverkiezingen in Sociale Wetenschappen, een lezing door over Malcolm X in AV 03.12, om 13 uur, org. Ploeg X.

"Er werken hier alleen maar vankens"

advertentie

sporia

- * TURKIJE, GRIEKENLAND, FRANKRIJK, OOSTENRIJK, SPANJE, ITALIE, ...
- een tal van sportieve, culturele en leuke vakanties onder de Sporta-zon !!!
- Vraag onze brochure op onderstaand adres !!!
- * KURSUSSEN: AFRIKAANSE EN ORIENTAALSE DANS, AEROBIC, PING-PONG, GYM en nog veel meer!!!
- Vraag Sporta's kalender!

Tiensestraat 130
Leuven € 23 46 53

Het verscheurd migrantendebat

De mening van de pragmatiek

Iedereen begint wel door te hebben dat het migrantendebat zoals dat vandaag door de 'tolerante' Vlamingen wordt gevoerd verre van één front vormt. Enkele van de recentste aanvullers van het centrumdenken van Paula D'Hondt zijn ongetwijfeld de linguïsten Verschuieren en Blommaert die met hun boek 'Het Belgisch Migrantendebat' niet een weinig stof deden opwaaien. Ondertussen plaatsen zij zich met hun boek ook mijnenver van de traditionele analyses van de Vlaams Blok-ideologie.

Op zich is het interessant dat het boek vanuit een enigszins andere hoek vertrekt dan men vaak gewend is. 'Het Belgisch Migrantendebat' is geen sociologische studie, ook geen politiek pamflet, de basis van het boek is de pragmatiek, een deelwetenschap van de linguïstiek die zich niet, zoals de semantiek, met de betekenissen van woorden bezighoudt, maar met het gebruik van taal in concrete situaties.

In dit geval hebben ze het 'diskoers' van het migrantendebat geanalyseerd. De resultaten liggen in de lijn der verwachtingen maar zijn daardoor niet minder onthutsend: een heel groot deel van het diskoers over migranten (in kranten maar ook in wetenschappelijke publicaties) zit impliciet vol met racistische denkbeelden. Vandaar waarschijnlijk ook de onderstappen al legendarische tekst op de achterflap van het boek: "Deze grondige analyse van het migrantendebat (...) toont aan dat de kern van de ideologie van waaruit tolerante Vlamingen of Belgen spreken over de Belgische vreemdelingenproblematiek, nauwelijks afwijkt van het gedachtegoed van ekstreem rechts". Jammer genoeg, en daar zijn de auteurs hier ook mee eens, is die tekst meermaals door het publiek geïnterpreteerd als een ongenueerde 'straffe' uitspraak zonder veel diepgang.

Veel meer dan deze laatste uitspraak behandelt het boek een centraal idee, dat van de *abnormalisering* van alles wat met migranten te maken heeft in het migrantendebat. Uit het door Blommaert en Verschuieren gemaakte corpus van teksten blijkt immers dat, als men over migranten praat, die groep voortdurend in een artificieel gekreëerd veld wordt gestuurd waar de Vlamingen nor-

maal zijn en de migranten de 'anderen'.

Blommaert en Verschuieren putten heel veel voorbeelden uit hun rijkelijk bewijsmateriaal. Steeds weer wordt de lezer in feite overtuigd dat een zeer groot deel van de beeldvorming van migranten neerkomt op een zeer directe problematisering van feiten waar die niet altijd noodzakelijk is, en dit gebeurt evengoed in de meer 'progressieve' benaderingen van de tematiek. Een heel typisch voorbeeld van dit laatste is de titel van een kollokwium gehouden in 1989: "Naar een leefbare multiculturele gemeente", met dan natuurlijk als presuppositie dat de normale situatie de onleefbare is.

Die problematisering en/of abnormalisering mag dan vaak met goede bedoelingen gepaard gaan, veelal schermert tegelijkertijd een onderhuis superioriteitsgevoel door dat volgens de auteurs zeer kenmerkend is voor het Europese 'bewustzijn'. Het is een soort van gevoel, eigen aan de Europeanen, dat hij van nature uit of vanuit zijn cultuur, tolerant is en dat hij dus onmogelijk 'racist' kan zijn. Een voorbeeld daarvan vinden zij onder andere in de publicatie 'Eurobarometer' waarin het volgende te lezen staat "Het is van belang te constateren dat de eerbiediging van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden deel uitmaakt van het gemeenschappelijk erfdeel van politieke idealen en tradities van de Europeanen." Dat dergelijk ideaal soms in schril contrast staat met de feiten wordt door diezelfde tekst als volgt verantwoord "Toch komt er een zekere onoverdraagzaamheid tot uiting tijdens personen of groepen vanwege verschillen in ras, godsdienst, cultuur, sociale klasse of nationaliteit" (onszervuizing).

Dergelijk superioriteitsgevoel bewe-

Dit is nu een linguïst.

ren Blommaert en Verschuieren ook terug te vinden in minder expliciet Europa-ophemelende teksten. "Het superioriteitsgevoel dat gepaard gaat met de vanzelfsprekendheid van het vertrouwen in de Westerse levensstijl en waarden, vinden we terug tot in de nobelste en meeste goedwillende pogingen om tolerantie ten toon te spreiden en een multicultureel perspectief te propageren." Voorbeelden zijn hier legio: sommige films van de Leuvense organisatie 'Bevrijdingsfilms', teksten van sommige politieke partijen zoals Agalev, goedbedoelde lezersbrieven in kranten, projecten van migrantencentra. Op het einde van het boek krijgen ook de rapporten van Paula D'Hondt en wetenschappelijke onderzoeken van Jaak Billiet (KU Leuven) een flinke veeg uit de pan.

Lezersbrieven

Blommaert en Verschuieren situeren in de context van dat superioriteitsgevoel ook de vergoeliking die heel vaak te vinden is in de pers als het gaat om duidelijk racistische uitdagingen. Vaak probeert men die te verklaren vanuit socio-culturele omstandigheden, zoals werkloosheid of de verslechterde economische toestand. Dat was bijvoorbeeld heel opvallend in de berichtgeving over de relletjes in Rostok.

De problematisering zoals die in het migrantendebat voorkomt vertrekt niet alleen vanuit een Europees superioriteitsgevoel. Heel het boek draait in feite rond een nog dieper doordacht concept. Volgens Blommaert en Verschuieren heeft de problematisering die in het migrantendebat voorkomt in hoofdzaak te maken met het *homogeneïsme*: "Het vrije westen predikt openheid, verdraagzaamheid en pluralisme. Niettemin leeft onder de predikanten zowel als onder de gelovigen en zondaars een algemene visie op een samenlevingsmodel dat steunt op de ideologie van het homogeneïsme, volgens dewelke de ideale maatschappij zo gelijkvormig mogelijk moet zijn."

In deze context is ook de aanval op de traditionele visie op integratie te begrijpen. Die gaat er ten eerste vanuit dat er eenvormigheid moet zijn in de maatschappij (cfr. de term 'inpassing') en ten tweede is het concept unidirectioneel: migranten hebben niets te bieden en worden ook buiten de discussie gehouden.

Het boek van Blommaert en Verschuieren begint in de kringen van migrantenwerkers en ook in politieke kringen ondertussen aardig wat bekendheid te krijgen. Blommaert en Verschuieren worden uitgenodigd om op allerhande debatavonden in heel Vlaanderen hun visie op het mi-

grantenbeleid uit te doeken te doen. Dat zal voor veel uitgevers een doorn in het oog zijn want Blommaert en Verschuieren hebben nergens een uitgever gevonden die bereid was om het boek te publiceren. Dat de promotie niet al te vlot verliep heeft daar dan natuurlijk ook mee te maken. Zo heeft Acco-Leuven het promotie-eksemplar gewoon teruggestuurd naar het iprA, de uiteindelijk uitgever van het boek. Dat het boek nogal slordig is uitgegeven zal daar waarschijnlijk mee te maken hebben, maar dat heeft in ieder geval niet kunnen verhinderen dat het boek bij de lezer inslaat als een bom.

Wel is het jammer dat de lezer vaak op zijn honger blijft zitten omdat er weinig echte perspectieven geboden worden. Het is een boek dat vooral veel probeert te duiden en daar ook goed in slaagt. Men moet als lezer echter niet veel argumenten verwachten ter verdediging van een heterogene maatschappij. Dat die best zonder problemen kan functioneren wordt vaststaand gegeven beschouwd.

Steven Van Garse

'Het Belgisch Migrantendebat' door Jan Blommaert en Jef Verschuieren, uitgegeven door het International Pragmatics Association en enkel daar te verkrijgen, tel. en fax 03/230.55.74

PEDAGOGEN EN KATECHETEN ZONDER HUIS

FAKBAR 2 PK IS NIET MEER!

'2 PK', de gezamenlijke fakbar van de Pedagogische Kring en Katechetika, is niet meer. Het huis zou en moest verkocht worden, zonder de huidige inhoud weliswaar. De laatste drink werd genuttigd op 25 februari. Wij waren er niet bij. "Als we het in Veto hadden laten publiceren, was iedereen onze laatste gratis vaten mee komen leegdrinken", aldus Frederik Dupon en Piet Lavens van Katechetika. Bij zo een uitlating leggen wij wel een stuk terughoudendheid aan de dag. Maar wat is er mis?

2 PK staat, zoals zich laat vermoeden, voor Pedagogie en Katechetika. De '2' staat voor de twee kringen. Bovendien roept een twee Peekaatje een rommelige sfeer op, en dat bleek voor de fak van de pedagogen en de godsdienstwetenschappers wel te kloppen. Het samengaan van de twee kringen — alhoewel dit een succesvolle onderneming bleek — kwam er pas na een dreigend failliet. Pedagogie zat eerst alleen in het huis in de Van Evenstraat. Toen de fakbar zowat zes jaar geleden naar jeugdhuus, trokken de pedagogen naar jeugdhuus 'De Schnabbel' en Katechetika nam zijn intrek in de tot 'Het Schisma' omgedoopte fakbar. Toen zij drie jaar geleden ook op de rand van een failliet balancerden, trok Pedagogie terug richting Van Evenstraat en werd het huis omgedoopt tot '2 PK'.

Het cynische van de situatie voor Katechetika is dat een aantal jaren geleden professor Coudron zich borg wilde stellen voor de aankoop van een huis in de Mechelsestraat. Katechetika was hiervoor niet direct te vinden omdat het huis slechts zestig mensen kon herbergen en Katechetika — toen nog behoorlijk groot — een huis voor honderd personen wilde.

Een oplossing voor het probleem is op dit ogenblik niet in zicht. Een prive-huis is niet haalbaar, wegens te duur. De vraag naar een lokaal van de universiteit blijkt slecht getimed. De unief werkt immers net aan een campagne om alcoholische dranken binnen de universitaire gebouwen te weren. Het voorstel om het lokaal naast de kursdienst van Katechetika in te lijven vond dus, ondanks de steun van de dekaan, geen doorgang. Verdere argumenten van professor Masschelein, bevoegd voor de materie, luiden dat er al te veel problemen zijn met fakbars, dat de fakbar dikwijls te veel aandacht opeist binnen de kringwerking en dat de fakbar vaak voor het geld van de kring moet zorgen. Professor Masschelein stelde voor om een fakbar te maken in een van de gemeenschapshuizen van de Universitaire Parochie. Dit vinden Piet Lavens en Frederik Dupon zelf geen goed idee, omdat de werking van een gemeenschapshuis op deze manier serieus kan gehypotekeerd worden.

Naast de mogelijkheid van een universitaire lokaal of privehuus rest de mogelijkheid van een samenwerking met een kafee. Dat lijkt echter voor beide partijen, de kringen en de mogelijke kafeebaas, geen goede oplossing. "De pedagogen en de godsdienstwetenschappers zijn immers geen zware konsumenten. Vorig jaar was er bijvoorbeeld een omzet van ongeveer een half miljoen, wat zeker niet veel is voor een fakbar. Wij houden van een rustig avondje met onze vaste kassetten", aldus de twee Katecheten. Behalve bij de sluiting op 25 februari dus.

Ria Vandermaesen

(foto Karel De Weerd)

Eliot — Na een van die geweldige universitaire opleidingen van de KU Leuven tot een relatief goed einde gebracht te hebben, wil men wel eens in een zwart gat vallen. Alle creativiteit die het leven zo veraangenaamd, verdwijnt als het spreekwoordelijke zand tussen de vingers. In zo een sfeer van lankmoedigheid en depressiviteit wil men wel eens overgaan tot een wanhoopsdaad. Het oprichten van een teatergezelschap bijvoorbeeld. 'Ex Cathedra' bijvoorbeeld. We hebben de hulpeloosheid in hun doffe ogen gezien, toen ze kwamen meedelen dat hun eerste stuk, een mengeling van poëzie, film en dans na maandenlange discussie eindelijk dekonstruktivistisch genoeg bleek te zijn om op te voeren. En dat de kwaliteit zeer mag meevallen. Er is al veel te weinig menselijke warmte op de wereld, is een van die gedachtenzinsels waarmee we onszelf het leven vaak veel te moeilijk maken. Een goedkeurend genompel steeg op onder onze hersenpan. Was daar niet de naam T.S. Eliot gevallen? Die zat ergens in een bestoffe hoekje van ons geheugen toch geboekt als een schrijver? Als dichter van het modernistisch maar daarom niet minder intrigerende 'The Waste Land' meer bepaald, het gedicht dat toch iedere zichzelf respecterende intellectueel in de jaren twintig gelezen had, voor hij werd opgenomen in een inrichting wogens een te hoge graad aan nihilisme door overdadige dito lectuur. En van het al met wat meer beaarde levensvreugde getoide 'Four Quartets'. We voelden onszelf weer eens flink bevestigd. En waar en wanneer ging dat dan allemaal door? En waar worden de kaarten eigenlijk verkocht? In de kerk van het Kadoc, in de Vlamingenstraat, op 25, 26, 30 en 31 maart, kaarten te reserveren van 19.00 tot 22.00 uur op 03/422.50.91. Blijf weer eens een creatieve medemens geholpen te hebben, schopten we hen het redaktielokaal uit. Want met intellectuelen moet je altijd oppassen, ook als ze mooi en origineel teater maken. (jo)

Onder anarchistische linguïsten Chomsky's eenzame oorlog tegen de leugens

Chomsky wordt gehaat of bejubeld. Al jaren is hij DE autoriteit op het vlak van de algemene linguïstiek, alhoewel hij bij een breder publiek vooral bekend is voor zijn publikaties rond internationale politiek. Maar ook bij z'n politieke analyses maakt hij gebruik van een analyse van het taalgebruik in de media. Chomsky publiceert hierover in de Amerikaanse bladen 'Lies of our times' en 'Extral', een uitgave van Fairness & Accuracy In Reporting. Met zijn boeken en artikelen probeert hij een klein tegengewicht te bieden tegen de enorme monopolie positie van het vrijwel 'gelijgeschakelde' Amerikaanse media-propaganda apparaat.

Enkele maanden geleden verscheen het derde boek van Chomsky dat in het Nederlands vertaald werd: 'De verdorven democratie' (Deterring Democracy). Noam Chomsky wordt op de achterflap van dit boek 'Amerika's meest vooraanstaande dissident' genoemd. En professor aan het Department of Linguistics and Philosophy van de Massachusetts Institute of Technology (MIT), één van Amerika's meest vooraanstaande universiteiten. Voor Mia Doornaert (journalist bij De Standaard) is dit laatste alvast reden genoeg om in haar bespreking van Chomsky's laatste werk de loftrap met laten schallen over Amerika's democratie aangezien die hun dissidenten vrij laten rondlopen, "in tegenstelling tot de gebroederde, vervolgde, mondoodgemaakte mensen in de Sovjetunie en Oost-Europa".

Volgens Chomsky is net dit laatste feit een 'illusie van vrijheid' en meteen de kern van de verdorven democratie: De westerse elites hebben immers binnen hun kapitalistische democratieën veel subtielere instrumenten ontwikkeld om de mensen onder controle te houden. Chomsky staat overigens met die bewering niet alleen. John Kenneth Galbraith, een andere kritische Amerikaan, Nobelprijswinnaar economie en redaktor aan de KUL (1972), beweert eveneens dat conservatief Amerika ('de tevredenen' zoals hij die pleegt te noemen) dergelijke dissidenten en progressieven nodig heeft: "Ze geven door hun afwijkende opstelling de machtspositie van de bevoorrechtten juist een fraai democratisch tintje. (...) Een ernstige bedreiging voor de elektorale meerderheid vormen zij niet." (J.K. Galbraith in 'the culture of contentment').

Chomsky opent zijn boek met de beschrijving van een politieke cartoon als omschrijving van de uitdagingen van de Nieuwe Wereldorde: "Een sneeuwpop met een helm en een geweer, die wegsmelt onder een stralende zon. Een verontruste George Bush houdt de pop een paraplu boven het hoofd om de zon tegen te houden. De sneeuwpop draagt een bordje 'Koude Oorlog', en het onderschrift luidt: 'Niet voor eeuwig? Wat moeten we doen?'. Deze cartoon symboliseert het dilemma waarvoor de Amerikaanse elite zich geplaatst ziet: "het wordt moeilijker de eigen bevolking, die altijd een bedreiging blijft vormen, onder controle te houden."

Demokratie, volgens Chomsky, is een maatschappij waarbij alle mensen een invloedrijke stem hebben in alle zaken die het bestuur regelt. Chomsky's verontwaardiging houdt dan ook vooral verband met de leugenachtige informatie die de mensen voorgehouden wordt, op grond waarvan zij dan hun instemming geven met het gevoerde beleid. Een groot deel van het boek bestaat dan ook uit één lange aaneenschakeling van fetten die de leugen en propaganda-machine moeten ontmaskeren. Chomsky laat bij deze illustraties zijn eigen ideeën slechts weinig aan bod komen: hij citeert simpelweg de persartikelen en legt een groot aantal officiële teksten naast elkaar. Dit komt de geloofwaardigheid van zijn stelling ten goede: hierdoor slaagt Chomsky erin om zelfs voor de meest Amerikaans gezinde Europeanen twijfels te doen rijzen over het democratisch gehalte van het 'land van de vrijheid'.

De 'war on the drugs' die midden de jaren tachtig in Amerika opgang maakte en waarvan Bill Clinton intussen heeft moeten toegeven dat die

mislukt is en een andere weg nodig is, is een mooie illustratie van media-manipulatie. Chomsky maakt een nuchtere analyse van de beweegredenen van deze drugoorlog. Door het wegvallen van de koude oorlog was er eerst en vooral een nieuwe externe vijand nodig. Dit verklaart het onevenredig hoog aandachtsgelichte dat de media aan de drugsproblematiek besteedt. Terwijl in de VS 300.000 mensen sterven ten gevolge van het roken van tabak en 200.000 mensen door overmatig alcoholgebruik fokust de media toch hoofdzakelijk op het druggebruik dat nog geen 4000 doden per jaar eist. Bovendien levert de drughandel enorme financiële middelen op die de inlichtingendiensten moeten toelaten operaties zonder officiële toestemming uit te voeren. Dit wordt niet aangegeven aan de hand van allereerste handboekdocumenten, wel op basis van officiële documenten.

In tegenstelling met wat vaak in de klassieke klein-linkse retoriek gebeurt, vervalt Chomsky in zijn analyses niet in het simplisme om van de vijand van de vijand een vriend te maken. Wanneer hij alle hypokrisie rond de Golfoorlog aanklaagt wordt Saddam Hoessein helemaal niet opgeheld of zelfs nog maar verdedigd. Wanneer Saddam Hoessein berdeed dat Koeweit moet beschouwd worden als een Arabisch probleem dat de Arabieren zelf moeten oplossen, aarzelt Chomsky niet dit aan te klagen en te stellen dat Saddam 'uit de bijbel van Washington put'.

Chomsky laat wel onverdrachte Amerikaanse commentatoren aan het woord en citeert lezersbrieven die zich afvragen wat het verschil is tussen de inval van Irak in Koeweit en de inval van Amerika in Panama. Na het invallen van alle informatie van Chomsky wordt het hem moeilijk vol te houden dat het ingrijpen van de VS in de golf vooral bedoeld was om het Koeweitse volk te bevrijden. Over de Amerikaanse invasie in Panama laat Chomsky hooggeplaatste functionarissen aan het woord die brandhout maken van de officiële reden van de Panamese invasie: het inrekenen van drugbaron Noriega. Hij citeert kolonel David Hackworth 'een van de meest gedekoreerde mannen van het land' die stelt dat een invasie met 100 man-

nen ook wel zouden volstaan hebben, maar dat de inval 'een poging van het Pentagon was om indruk te maken op het Congres, net nu men op het leger wou gaan bezuinigen'.

In een van de laatste delen van het boek getiteld 'de overwinnaars' gaat Chomsky op zoek naar de invloed van de overwinnaars op Centraal en Latijns-Amerika en Afrika. Hij analyseert de toestand van de democratieën in Latijns Amerika waar — zoals algemeen bekend is — de Amerikanen zich wel heel direct bemoeid hebben om 'democratieën' te installeren. Deze inmening blijkt achteraf beschouwd, vooral bestaande te hebben uit militaire steun aan doodsbeden en uit het uithongeren van de burgerbevolking. Chomsky citeert verdedigers van het Reagan-beleid die beweren dat 'de VS in El Salvador en Guatemala democratieën in de stijl van Hitlers Duitsland hebben geïnstalleerd'. Na tien jaar 'Amerikaanse inpening' blijkt de ellende van de overgrote meerderheid groter geworden te zijn, terwijl achter een facade van democratische hervormingen de macht van het leger en van de bevoorrechte groepen is versterkt. Ongeveer 200.000 mensen zijn gedood. Ontelbare anderen zijn verminkt, gemarteld, 'verdwenen' of uit hun huizen verdreven. Het volk, de woongemeenschappen en het milieu zijn waarschijnlijk onherstelbaar verwoest.

Chomsky citeert hierbij niet de Cubaanse of Noord-Koreaanse inlichtingendiensten, wel Amnesty International of rapporten over de menselijke ontwikkeling van de Verenigde Naties. Het komt bovendien Chomsky's geloofwaardigheid ten goede dat hij er als libertair-anarchist toch niet voor terugschrikt om bijvoorbeeld de Katholieke Kerk als uitdrager en verdediger van de mensenrechten te bestempelen — daar waar dit het geval is. In die centraal-Amerikaanse landen blijken, eens in alle landen democratisch verkozen regeringen aan de macht gekomen zijn, alle presidenten voorstander te zijn van de 'vrije markt economie'. Hierbij werden geen plannen ontwikkeld voor landhervorming of sociale zorg voor de armen, wel resoluut gekozen voor de fameuze trickle down strategie.

Deze strategie komt uit het economisch arsenaal van Ronald Reagan en is gebaseerd op de veronderstelling dat economische voordelen voor bepaalde groepen (de rijkere) automatisch doorgegeven worden aan groepen die minder goed bedeed zijn. De gevolgen van deze strategie blijken in Centraal-Amerika desastreus te zijn. De reeds eerder vermoede John Kenneth Galbraith toonde vroeger al aan dat die strategie er ook in de VS voor zorgde

dat het aantal Amerikanen dat onder de armoedegrens in 10 jaar tijd met 28 procent toenam. David Stockman, hoofd van de afdeling Beheer en Begroting onder Reagan en volgens Galbraith vanuit de meest prominente economische figuur van die periode, gaf zelf toe dat die Trickle Down theorie een facade was: de eigenlijke, diepere bedoeling was belastingsverlaging voor de welgestelden. Deze uitlatingen leverden hem trouwens een felle uitbrander van Reagan persoonlijk op. Chomsky's konklusie is bikkelhard: hij beaamt het feit dat de problemen in Oost-Europa te wijten waren aan het 'zieke systeem' maar is verbolgen over het feit dat de 'katastrofes veroorzaakt door het kapitalisme' verzoegen worden. Voor Chomsky is het duidelijk dat de elites die de huidige democratie beheersen autonome, kritische groeperingen zoals studentenbewegingen als bedreiging ervaren. Het boek 'De ver-

dorven democratie' is door zijn ellange opsommingen van mediamaanipulatie, eendelige voorbeelden van corruptie en uitvoerige beschrijving van de miserabele toestand in Centraal- en Latijns Amerika en Afrika niet direkt de meest gezellige ontspanningsliteratuur. Het boek is wel onmisbaar voor zij die geïnteresseerd zijn in de toestand van de democratie in onze wereld. Nogmaals blijkt hoezeer de mensenrechten tegenwoordig in onze media teruggedrongen zijn: vele van de beschreven wan toestanden bereikten immers nooit de westerse TV-joernals.

Chomsky lijkt sterk aan te dringen op een basisdemocratische samenlevingsordering: voor de manier waarop die met conflicten, corruptie en manipulatie omgaat blijven we op onze honger zitten. Maar daar was het deze linguïst dan ook niet om te doen.

Pieter Vandekerckhove

K.O.R.T.G.E.L.E.Z.E.N Alma goedkoper dan horeka

(Hip Hip Hoera)

Als het academiejaar ten einde loopt, heeft een mens vaak niets om handen. En dan durft de mens al eens gekke dingen te doen. Dat overkomt iedereen wel eens, en het resultaat komt dan ook vrijwel steeds onverwijd in aanmerking voor vergiffenis.

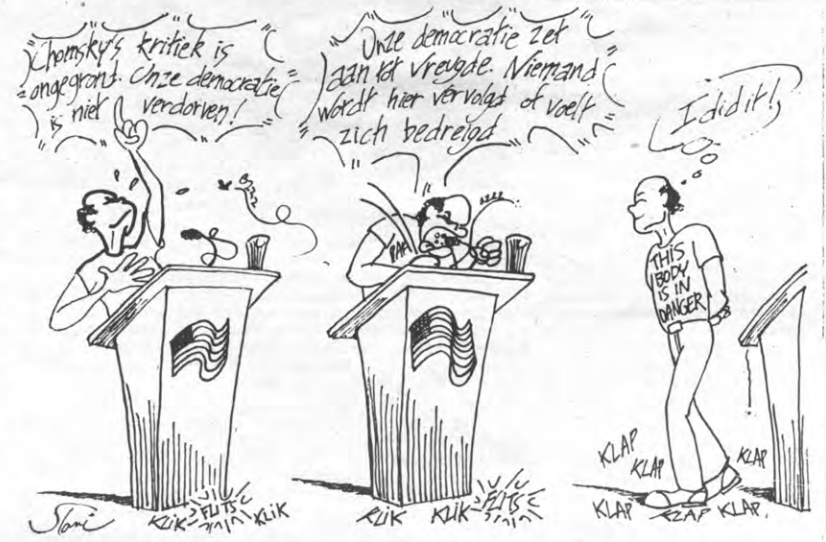
Toen we het blad nog maar net in handen hadden, gleden onze ogen nog nietsvermoedend over de kadertjes en de aankondigingen. Maar we konden er uiteindelijk niet omheen. Even hebben we nog getwijfeld: was dit een promotiekopie voor Alma of ging het werkelijk om het laatste nummer van Kampuskrant?

In het bewuste nummer wordt uitgebreid aandacht besteed aan de werking en de prijzen van Alma. Enige neiging tot euforie is daarbij niet veraf. Naast een interview met chef-kok Leo Peeters, die ons verzekert dat Alma niet duur is, gaat Kampuskrant onder de titel 'Geprezen Alma' in op, jawel, de prijzen van de studentenrestaurants. Hoewel, 'ingaan op' is misschien wat overdreven, en ook wat veel gevraagd. Men rapporteert de resultaten van een pas uitgevoerd onderzoek naar de verhouding tussen Alma- en horekaprijzen.

Globaal gesteld luidt de konklusie van dat onderzoek als volgt: Alma blijft goedkoper dan de prive-horeka, maar is relatief duurder geworden in de periode 91-93. Met deze vaststelling kan men twee kanten op. Enerzijds kan men, zoals Kampuskrant, zeggen dat 'het prijsvoordeel van Alma dus

zeer groot blijft'. Dat is zo: gemiddeld kost een schotel in een prive-zaak 89% meer dan in de studentenrestaurants. Voor drank is dat 44%. Wel blijkt dat de goedkoopste schotel in de horeka slechts 40% duurder is dan in Alma, en de goedkoopste drank 18%.

Langs de andere kant kan men deze cijfers ook met ietwat minder toeters en bellen verwerken. Het feestgedruis verstormt snel als je het volgende bedenkt. Vermits het verschil met de horekaprijzen kleiner wordt, kan je zeggen dat Alma in zijn inspanningen om de studenten goede en goedkope maaltijden aan te bieden achteruitboort. Het is natuurlijk ook mogelijk dat de Leuvense middenstand plots, in een vlaag van zinsverbijstering, een bijzonder sociaal engagement aan de dag legt, en zijn waar de voorbije twee jaar goedkoper begon te verkopen. Het lijkt er echter meer op dat Alma, ondanks de hoera-campagne die de direkte voerde in de nationale pers, zich elk jaar een stukje minder bekomert om haar doelstellingen als deel van de sociale sector. En trouwens, kost een bistecca nu 88 frank of 92, of 111, of... Ook rond een eenheidsprijs voor de mayonaise, tartaar en andere friet-sauzen wordt geroekt: jawel, vanuit een diepgaand gevoel voor het fysisch welzijn van de student wil men de consumptie van dergelijke ongezone dingen ontmoedigen door, wat dacht je, er voortaan geld voor te vragen. Van weldoeners gesproken. Gelukkig is de peper nog gratis. (s)

IMEXCOM TECHNOLOGY

Burgemeesterstraat, 3
3000 - Leuven

Tel : (0)16/223285 - Fax : (0)16/220485

You Need a Computer ?
For private or professional usage
The answer is simple :
- The BEST Price around -
- The BEST Service around -
Imexcom Technology
YOUR PARTNER

386 Sx 33MHz
1 Mb Ram geheugen
FDD 3.1/2 (1.44Mb)
HDD 42Mb
VGA Card TRIDENT 256Kb
VGA 14" Monochrome Monitor
Keyboard Extended 102Keys
2 Serials - 1 // - 1 Game
Mouse Micro. Comp.
Mouse Pad

Minttower or Desktop Case
Price : 25990,- BTW In.

IMEXCOM TECHNOLOGY

tervaetestraat, 93
1040 - Brussel

Tel : (0)2/7368756 - Fax : (0)2/7327679

De maatschappij is een soort lichaam

Een van de sterker vertegenwoordigde religieuze bewegingen die een directe uitloper zijn van de oosterse culturen en godsdiensten is wel de Krisjna-beweging. Ze wordt vaak vereenzelvigd door buitenstaanders met een 'sekte'. Wij gingen in Antwerpen de vice-president van het Hare Krisjna centrum opzoeken en kwamen enigszins bekeerd in en een walm van patchoeli de deur uit.

In 1965 stichtte Bhaktivedanta Swami Prabhupada in New York de Iskcon: The International Society for Krisjna Consciousness. De beweging is gebaseerd op de klassieke Indische geschriften, de Veda's, waar ook het Hindoeïsme uit ontstaan is. Een belangrijk element is het ongewijzigd doorgeven van deze traditie. In India bestaan nog steeds ononderbroken tradities van 'geestelijke erfopvolging'. Bhaktivedanta was zich bewust van de kritieke situatie in de wereld en was er van overtuigd dat deze situatie werd veroorzaakt doordat de Vedische kennis in haar oorspronkelijke vorm steeds verder verloren was gegaan. De traditie waarin hij zich bevindt gaat terug tot Krisjna, die 5000 jaar geleden op aarde verscheen. Hij wordt in de Veda's beschreven als de allerhoogste godspersoon en tevens als de bron waar de Veda's zelf uit voortgekomen zijn.

Veto: De Krisjna beweging heeft dezelfde bronnen als het Hindoeïsme. Hoe staan jullie tegenover het kastensysteem die toch een fundamenteel onderdeel van de Indische cultuur uitmaakt?

Madhava das: «De Indische maatschappij is zowel op geestelijk als op materieel nivo in drie geleidingen verdeeld. Materieel kunnen we de Vedische samenleving vergelijken met een lichaam. Het hoofd van het lichaam zijn de Brahmanen, die de wetten uitvaardigen. Het lichaam zelf, dat zijn de handelaren. De armen, dat zijn degenen die verantwoordelijk zijn voor het land, zoals de koning en de ministers in België. Het lichaam wordt gesteund door de benen, de arbeiders. Maar elke geleiding is even waardevol als de andere. Dat is eigenlijk ook zo in het Hindoeïsme.»

Brahmaan

«Maar verschillende richtingen in het Hindoeïsme geven aan dat men alleen maar Brahmaan (priester) kan worden als men in een Brahmaan-familie geboren is. Andere richtingen binnen het Hindoeïsme spreken dit tegen. Iedereen kan Brahmaan worden als hij er de kwaliteiten voor heeft. Niet zoals dat hier gaat. In Prabhupada heeft dat ook zo naar het westen gebracht. Een arbeider hoeft dan ook geen arbeider te blijven.»

«De vrouw wordt ook niet naar het tweede plan verdrongen. Sommige mensen denken dat omdat de vrouw bijvoorbeeld achteraan in de tempel staat. Maar dat heeft dus louter te maken met de zwakheid van de man. De mannen staan voraan omdat ze niet zouden afgeleid worden door de vormen van de vrouw. Wij hebben ook veel vrouwelijke priesters. In ons centrum in Durby bijvoorbeeld zijn er twee hoofdpriesters of pudhari's, een man en een vrouw. Ook in India is dit zo. Maar daar, en dat vind ik zelf een heel spijtige zaak, uit de onderdrukking van de vrouw zich vaak op andere manieren. Nu nog wordt de vrouw daar soms gedwongen om bijvoorbeeld mee te sterven als de man overleden is. Of ze wordt uitgehuwelijkt.»

Veto: De Krisjna beweging is in de eerste plaats een spirituele beweging. In hoeverre tracht ze zich naast het spirituele ook op het maatschappelijke plan te profileren? Wat betreft het vegetarisme bijvoorbeeld: gaat dat volledig terug op de geschreven teksten of spelen maatschappelijke overwegingen hier ook een rol?

Madhava das: «De veda's zeggen: we hebben geen ziel maar we zijn zelf die onsterfelijke ziel geïncarneerd in een stoffelijk lichaam. Elk lichaam, ook dieren en planten hebben een onsterfelijke ziel. Die onsterfelijke ziel is de levensvonk. Uit eerbied gaan we dus geen dieren doden of eten. Nu kan je zeggen, waarom dan wel planten? Omdat in de Veda's geschreven staat dat Krisjna zegt: als men mij met liefde wat water, een blad, een bloem of wat fruit offert zal ik het aanvaarden. Die dingen kan je dus wel eten. Nu, dat we vegetariër zijn moeten we echt niet verwonderlijk vinden. Een aap, een duif of een koe die zijn hun hele leven vegetariër.»

«Dit kadert dus in de vier principes volgens dewelke de toegewijden van de Krisjna beweging leven: Nog, vlees, vis of eieren eten, niet kokken, geen enkele vorm van intoksikatie (niet alleen geen drugs maar ook geen koffie of sigaretten) en geen ongeoorloofde vorm van seksuele betrekkingen.»

Veto: Waarom die nadruk op de zuiverheid van het lichaam als dit toch maar een voorlopige 'behuizing' is van de ziel?

Madhava das: «Dat menselijk stoffelijk lichaam is eigenlijk de laatste springplank om terug naar

de geestelijke wereld te kunnen. En van dat lichaam moeten we dan ook zolang mogelijk gebruik maken, zolang mogelijk profiteren om meer vooruitgang te kunnen maken op de weg terug naar de geestelijke wereld. Aldus moeten we ons lichaam ook goed verzorgen. Nu, als er op een bepaald moment bijvoorbeeld geen ander voedsel te vinden dan vlees, dan mag men dat dus wel eten om in leven te blijven.»

Snoesje

Veto: Wanneer iemand zich nu bij de Krisjna beweging aansluit, dan moet dit toch zijn volledige leven door elkaar gooien?

Madhava das: «Het brengt inderdaad een omwenteling mee in die zin dat men zeker een aantal vrienden verliest. Je hebt plots een andere levensstijl. Eerst en vooral, je gaat vegetarisch eten. Voordien kon voor mij zo'n beetje alles, nu ga je hoe dan ook gas moeten terug nemen. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat je plots al je vorige activiteiten moet stopzetten. Ik blijf bijvoorbeeld naar popmuziek en New age luisteren, ik ben ook nog altijd lid van een kunstvereniging. Als we zouden zeggen alleen de Krisjna beweging en niets anders, dan doen we eigenlijk niets anders dan ons geïsoleerd binnen de eigen beweging opstellen.»

Veto: Dat is wat we vooraf eigenlijk al trachten aan te halen: Plaast de beweging zich buiten de maatschappij?

Madhava das: «Wel, er zijn dus wel toegewijden die dat doen. Maar de meesten zijn ook nog met andere dingen bezig, iemand die in zijn onderhoud moet voorzien, iemand die bijvoorbeeld zelfstandig is en contacten moet leggen met zakenpartners, die moet zich voortdurend binnen de maatschappij bewegen. Je kan de mensen ook niet onmiddellijk voor een blok plaatsen. Daarom doen de toegewijden ook toegevingen, bijvoorbeeld als men op bezoek is bij mensen wel koffie drinken als hij kafeïnevrij is.»

Veto: Maar komt de leer op sommige punten niet sterk in konflikt met de maatschappij, zoals — zeker vroeger — het geval was met het Kristendom op het vlak van de wetenschap?

Madhava das: «In de katholieke leer is het zo dat men moeilijk kan aanemmen dat er nog andere levensvormen zijn buiten het aardse. De Veda's daarentegen zeggen dat er 8.400.000 verschillende levensvormen zijn in de stoffelijke universum, waarvan 400.000 verschillende menselijke levensvormen. Als we 's avonds naar boven kijken dan is het gewoon logisch dat we niet alleen zouden zijn.»

Gazet

«Natuurlijk, ik weet ook dat Prabhupada ooit gezegd heeft: ze vertellen dat de mensen op de maan geweest zijn, dat is onzin, illusie. Maar anderzijds sprak men in de Veda's reeds van ruimteschepen. Het is gewoon zo dat we vele uitspraken moeten zien in de context van wanneer, van plaats tijd en omstandigheden.»

Veto: De Krisjna beweging keert zich ook af van de traditionele geneeskunde?

Madhava das: «Het is niet juist dat we ons daarvan afkeren. Onlangs kreeg ik iemand van de Gazet van Antwerpen aan de telefoon met de vraag of wij tegen de polio-inenting waren. Ik heb dat natuurlijk ontken. Hij had bijkbaar een gesprek gehad met mensen uit Nederland en ook met getuigen van Jehova en die zouden dus tegen die inenting zijn. Ik heb hem gewoon uitgelegd wat ik hier ook al gezegd heb, dat je je lichaam zolang mogelijk in stand moet houden enzovoort. Natuurlijk, zolang we het gebruik van chemische geneesmiddelen kunnen vermijden dan zullen we dat doen. Er is gelukkig de grote opgang van de homeopatie. Binnen de Veda's is er ook een deel dat handelt over de natuurgeneeskunde. Als we dus een kwaal kunnen oplossen met natuurlijke middelen dan zullen we dat zeker doen, maar zijn er dingen die via chemische geneesmiddelen moeten opgelost worden, dan is dat ook zo. We trachten natuurlijk wel zoveel mogelijk de boot af te houden in het gebruik van antibiotika. De naam zegt het zelf al: 'anti'-bio. Maar ik weet zeker dat wij daar niet alleen in staan.»

«Het kan natuurlijk raar overkomen dat ik gewoon zeg: de Veda's zeggen dit of dat. Maar tenslotte doen we niets anders dan de Veda's bestuderen. Het is best om alles te bestuderen. Wie iets

(foto Karen De Pooter)

klakkeloos aanneemt is een dwaas. Men kan ook dingen tegenkomen die op het eerste zicht tegenstrijdig zijn. Zo staat ergens geschreven dat Krisjna onbepert is, ongelimiteerd en daardoor soms zijn eigen macht niet meer kent. Maar als er dan wordt gezegd dat Krisjna de aloantrekkelijke is omdat hij alle kwaliteiten in zich verenigt, dan klopt dit toch niet helemaal. Het is dan noodzakelijk daar over te discussiëren met andere toegewijden of uitleg te vragen aan je geestelijk leraar. Maar soms moet je er toch heel gewoon over gaan, de dingen lezen en niet verder uitdiepen wat er staat.»

Veto: Een belangrijke taak van de Krisjna toegewijden is het verkondigen van de boodschap.

Madhava das: «Het is niet de taak van Krisjna toegewijden om zieltes te winnen. Dat zegt men wel eens. Maar eigenlijk: wij moeten niemand bekeren. Wat wij willen doen is de mensen informeren over hoe men in deze tijd een makkelijke methode kan aanleren om een aanvang te maken met de zelfrealisatie, om dus uiteindelijk terug naar de geestelijke wereld te gaan.»

Veto: Wat we niet vaak zien op straat zijn vrouwelijke Krisjna toegewijden. Of vallen die gewoon minder op kwa kleding?

Madhava das: «Vrouwelijke toegewijden zie je zeker wel op straat. Zij zijn inderdaad niet zoals de mannen gekleed. Zij dragen een sari wat dus eigenlijk algemeen is in India.»

«De toegewijden dragen echter niet altijd die traditionele kleding. In de beginperiode in Amerika werden de toegewijden gewoon overal weggejaagd speciaal omdat ze in Indische kleding getooid waren. Daar heeft Prabhupada op zeker moment gezegd dat men ook Westerse klering mag dragen, omdat hij er ook wel heel erg op stond dat de boeken verspreid werden.»

Veurne

«Welke kledij de volgelingen dragen zal ook afhangen van de plaats waar ze gaan. In Antwerpen bijvoorbeeld, daar zijn de mensen het gewend hen in traditionele kledij te zien. Maar laat ons zeggen dat ze in Veurne of Ieper, waar de mensen het niet gewend zijn dat de toegewijden langskomen, in gewone kledij zullen dragen.»

Veto: Ook in Leuven zien we regelmatig Krisjna toegewijden, er is vroeger ook een centrum in Leuven geweest en nu worden nog regelmatig avonden georganiseerd. Hoe is de respons eigenlijk in Leuven. Heeft u daar zicht op?

Madhava das: «Van de raad van de Benelux uit (de Krisjna beweging is hier op Benelux nivo georganiseerd) is er nog niets beslist over een nieuw centrum in Leuven. Nu zijn er nog in Durby

(Chateau du petite somme, nvdr.), een klein centrum in Gent, een in Antwerpen en een kontaktdaas in Veurne. Maar we zouden in België zeker moeten uitbreiden. En dat komt ook wel, maar we moeten er eerst gewoon genoeg mensen voor hebben. Waar we in Antwerpen nu meer de nadruk op willen leggen is het informeren van studenten.»

Celibatair

Veto: Wanneer men 'lid' wordt van de Krisjna beweging moet men dan een aantal fazen, een opleiding doorlopen?

Madhava das: «Normaal gesproken gaat men eerst een drie maanden durende Baktha cursus volgen. Dat is een studentenkursus binnen de Vedische filosofie. Na die cursus kan je beslissen of je verder in de tempel wil wonen of niet. Veel mensen volgen die cursus niet op die manier omdat ze gehuwd zijn.»

«Heeft men dan besloten in de tempel te gaan, wonen dan wordt men iemand die celibatair leeft. Na een bepaalde tijd en als men aanvaard is door de geestelijk leraar kan men initiatie aanvragen. Ondertussen kan men gewoon doorgaan met de dingen waar men mee bezig was.»

Indiërs

«Er is een zekere hiërarchie (een tempelpresident, vice-president) maar die titels zijn helemaal niet zo belangrijk. Tenslotte zijn wij er gewoon om God te dienen. Boven die plaatselijke raad is er dus een nationale raad, die hier echter georganiseerd is op Benelux nivo. Het zijn zeker niet alleen Indiërs die aan het hoofd van de beweging staan. Natuurlijk is India een belangrijk land voor de beweging. Het is de bakermat, het thuisland van de stichter. Net zoals een Islamiet zeker een keer in zijn leven naar Mekka moet reizen zal de Krisjna toegewijde naar India trekken. Maar de Krisjna beweging staat open voor iedereen. De eerste discipelen waren trouwens Amerikanen en die spelen nu nog een belangrijke rol in de beweging.»

Veto: De situatie op dit moment in India is kritiek: de konflikten tussen de hogere en lagere kasten en tussen Hindoes en Moslims. Neemt de Krisjna beweging hierover een standpunt in?

Madhava das: «Wat op het moment daar gebeurt is heel erg, maar de Krisjna volgelingen gaan zich zeker niet mengen in die konflikten.»